

Informationsmöte 8 oktober 2021 om EU:s översyn av utsädesreglerna

Välkommen

till
informationsmöte 8 oktober 2021
om

EU:s översyn av utsädesreglerna

2021-09-28

Medverkande

Näringsdepartementet, Skog, miljö och forskningsenheten

- Helene Holstein, enhetschef
- Catharina Rosqvist,
catharina.rosqvist@regeringskansliet.se
- Carina Knorpp, carina.knorpp@regeringskansliet.se

Jordbruksverket

- Carin Bunnvik, enhetschef på Växtregelenheten
- Ingrid Karlsson, ingrid.karlsson@jordbruksverket.se
- Ingela Grahn, ingela.grahn@jordbruksverket.se

Skogsstyrelsen

- Claes Ugglå, claes.uggla@skogsstyrelsen.se

2021-10-07

Från Skog, miljö och forskningsenheten på Näringsdepartementet har vi med oss enhetschef Helene Holstein samt Catharina Rosqvist och Carina Knorpp.

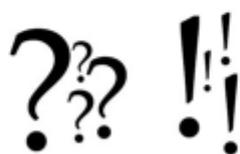
Från Jordbruksverket är Växtregelenhetens enhetschef Carin Bunnvik samt Ingrid Karlsson med. Vi har också med oss Ingela Grahn från Kommunikationsenheten.

Claes Ugglå är med från Skogsstyrelsens Tillsynsenhet.

Mötets innehåll

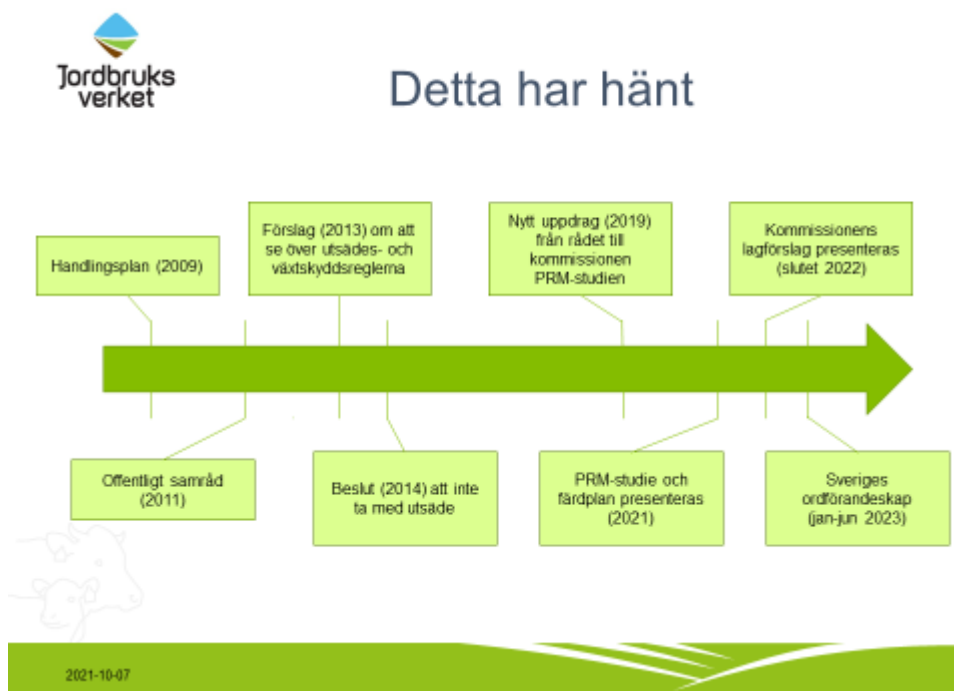
- Bakgrund
- Nuläge – vad vet vi?
- Hur kommer Näringsdepartementet och Jordbruksverket att arbeta med frågan?
- Samarbete med intressenter i Sverige och möjligheter att påverka
- Möjlighet att ställa frågor

2021-10-04

- Bakgrund
- Nuläge – vad vet vi?
- Hur kommer Näringsdepartementet och Jordbruksverket att arbeta med frågan?
- Samarbete md intressenter i Sverige och möjligheter att påverka
- Möjlighet att ställa frågor

Bakgrund

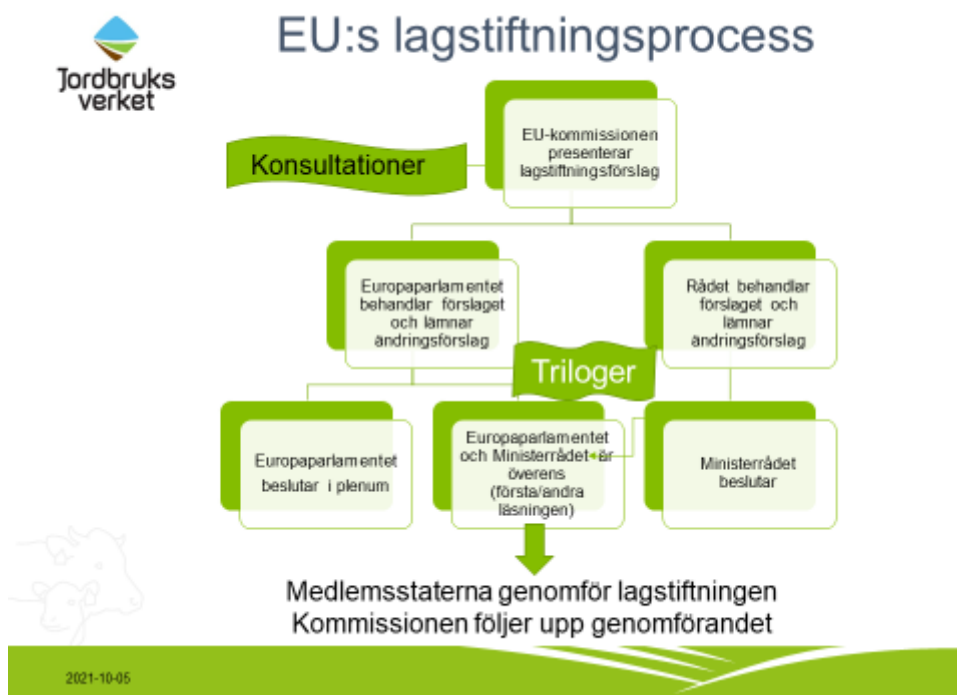
Uppdraget och PRM-studien är de senaste stegen i en process som startade för mer än ett årtionde sedan.

Tillbakadragandet 2014 av PRM-förslaget från 2013 resulterade i en bristande överensstämmelse mellan PRM-lagstiftningen och växtskyddslagstiftningen.

I november 2019 gav Rådet i uppdrag till Kommissionen att ta fram en studie kring vilka alternativ som fanns för att uppdatera det nuvarande regelverket för saluföring av utsäde och förökningsmaterial (PRM-studien). Syftet med den var:

- Att ta fram en uppdaterad problemanalys av PRM-lagstiftningen, som identifierar aktuella problem, deras orsaker och konsekvenser,
- Att undersöka hur den senaste utvecklingen, såsom teknisk utveckling, nya förordningar (förordningarna om officiella kontroller, växtskydd) och ökande oro kring klimatförändringar, biologisk mångfald och livsmedelssäkerhet, påverkar PRM-frågor, och
- Att bemöta kritik mot tidigare förslag genom att fylla kunskapsluckor om fritidsodlingsmarknaden och hantera skogsodlingsmaterialet [Forest Reproductive Material (FRM)].

Kommissionen arbetar nu vidare med att ta fram ett förslag som enligt planen ska presenteras i slutet av 2022 vilket är precis innan Sverige är ordförandeland i EU.

Processen att ta fram en färdig lagstiftningsakt är lång och många intressenter och EU-institutioner är inblandade. Det är kommissionen som har initiativrätten att ta fram förslag till en s.k. sekundär rättsakt (EU-fördraget är den primära rättsakten).

Innan ett förslag till lagstiftning presenteras för rådet och EU-parlamentet (som beslutar gemensamt om det ordinarie lagstiftningsförfarande gäller) så har kommissionen genomfört flera konsultationer med både experter från medlemsstaterna och intressenter från branschen m.fl. Sådana konsultationer har redan påbörjats i och med att inception impact assessment publicerades i somras. När ett lagförslag presenteras drar diskussionerna och förhandlingen igång en rådsarbetsgrupp där experter från medlemsstaterna deltar.

I EU-parlamentets process utser man en parlamentariker som ansvarig för rättsakten (rapportör) som ansvarar för att ta fram ändringsförslag som diskuteras i aktuellt utskott, i detta fall ENVI-utskottet. Diskussionerna kan bli omfattande och långdragna om rättsakten är komplicerad.

När man kommit en bit i förhandlingen så inleds också diskussioner mellan rådet och Europaparlamentet i så kallade trepartssamtal (triloger). Där deltar ordförandeskapet, kommissionen och parlamentet. Rådsarbetsgruppen och parlamentet diskuterar sedan vidare för att hitta kompromisser. När både rådet och parlamentet anser att förhandlingen i respektive institution är avslutad fattas beslut kring rättsakten. I rådet är det ländernas ansvariga ministrar som fattar beslut i Ministerrådet. Det krävs kvalificerad majoritet (15 av 27 länder, minst 65 % av EU:s befolkning). I parlamentet är det plenum som fattar beslut (majoritet av de 705 ledamöterna). Om

båda institutionerna är överens om rättsakten kan den antas i den s.k. första läsningen, eller efter ytterligare förhandling i den s.k. andra läsningen. Om man misslyckas att hitta lösning även efter förlikningssamtal i den tredje läsningen, faller lagstiftningsförslaget.

Förra gången förkastades förslaget, vilket är väldigt ovanligt.

Varför revidera lagstiftningen?

De **allmänna** målen är att:

- undanröja hinder på den inre marknaden för saluföring av växtförökningsmaterial
- alla typer av användare ska ha tillgång till en mångfald av växtförökningsmaterial
- stödja innovation och konkurrenskraft för EU:s marknad för utsädes- och förökningsmaterial
- stödja anpassningen till, och minska påverkan av, klimatförändringar samt bidra till livsmedelssäkerhet, hållbar produktion och skydd av biologisk mångfald

2021-10-04

Hinder kan vara krav på hur en sort kan bli godkänd, avgifter, krav på förpackningar och märkning.

Användare är allt från fritidsodlare, till plantskolor och garden centers, lantbrukare och skogsägare.

Exempel på innovation och konkurrenskraft som har nämnts är äkta potatisutsäde, in vitro-förökning av fruktplantor och somatisk embryogenes för skogsodlingsmaterial.

Genom gröna given och från jord till bord-strategin så kan en anpassning till klimatförändringarna ske och dessutom bidra till livsmedelssäkerhet, hållbar produktion och skydd av den biologiska mångfalden.

Varför? - forts.

De **specifika** målen är att:

- öka samstämmigheten mellan direktiven: förenklade och harmoniserade grundläggande regler och definitioner
- öka resurseffektiviteten/effektiviteten i systemen för växtförökningsmaterial
- skapa en harmoniserad och riskbaserad grund för offentlig kontroll
- stödja bevarande och hållbar användning av växtgenetiska resurser
- stödja utvecklingen av digital teknik och biomolekylära tekniker

2021-10-07

Idag finns det grundläggande regler och definitioner som skiljer sig åt mellan direktiven. Bland annat skiljer sig definitionen av saluföring åt mellan olika direktiv och möjligheten att registrera bevarande- och amatörsorter finns inte för alla grödor.

Fler moment ska kunna utföras av aktörerna själva under officiell övervakning och inte utföras av myndigheterna. På så sätt blir systemen effektivare och mindre beroende av de ansvariga myndigheterna.

Kontrollen av regelverket har idag ingen gemensam styrning utan varje land utformar sin egen kontroll utöver de utpekade stickprov som ska tas enligt direktiven. De tas ut på arbete som görs av auktoriserade fältbesiktigare, provtagare och laboratorier.

Regelverket behöver ge stöd för att de växtgenetiska resurserna tas om hand och inte skapa hinder

Ny digital teknik och biomolekylära tekniker som är till nytta i certifieringssystemet behöver bli tillgängliga och användas. Det kan vara nya säkra detaljer i etiketten eller att säkerställa sortäktheten i en laboratorieanalys som komplement.

Nuläge – vad vet vi?

Nuläge – vad vet vi?

Presentation av
EU-kommissionens rapport om studien

2021-09-26

Problemområden

1. Komplext, osammanhängande och fragmenterat regelverk

2. Komplexa och stela processer

3. Problem på den inre marknaden - en marknad utan likvärdiga förhållanden

4. Brist på harmoniserade regler för offentlig kontroll

5. Hinder för innovation

2021-09-26

Kommissionen har summerat de fem områden man anser att det finns problem inom.

1. Komplex, osammanhängande och fragmenterat regelverk

- 12 direktiv, med grunden på 1960-talet
- Inga harmoniserade villkor för undantag
- Definitionen av marknadsföring är oklar
- Bristande överensstämmelse mellan reglerna för förökningsmaterial och växtskydd

Stråsäd	Olje- och fiberväxter	Köksväxtfrö	Vinstockar
Foderväxter	Betor	Köksväxtplantor	Skogsmaterial
Potatis	Fruktplantor	Prydnadsväxter	Sortlista

2021-09-28

De flesta direktiv hanterar en specifik grupp av arter. De har alla sin grund på 1960-talet.

I direktiven finns ibland krav på villkor för undantag men det är vanligt att det finns en möjlighet till undantag men som det saknas fastställda villkor för eller som ska hanteras nationellt. Det innebär att det finns risk för en snedvridning av marknaden där inte olika aktörer får samma behandling.

Även om alla har samma ursprung så skapar en del definitioner osäkerhet i vissa direktiv. T.ex. så är definitionerna av saluföring och aktör tvetydiga i vissa direktiv och saknas i andra vilket skapar osäkerheter.

Tillbakadragandet av PRM-förslaget från 2013 har resulterat i en bristande överensstämmelse mellan PRM-lagstiftningen och växtskyddslagstiftningen sedan hösten 2019 när de nya växtskyddsreglerna började gälla. Det finns alltså skillnader mellan de båda regelverken eftersom saluföringsdirektiven inte ändrades. T.ex. så säger saluföringsdirektiven att varje förpackning ska märkas men enligt växtskyddslagstiftningen räcker det ibland att sändningen är märkt och inte varje individuell produkt. Dessutom behöver PRM-direktiven uppdateras samtidigt med växtskyddslagstiftningen när t.ex. sjukdomar och skadegörare läggs till eller tas bort från olika listor.

Dubbla förteckningar över reglerade skadegörare/sjukdomar som inte är karantänskadegörare och åtgärder för dessa

Jordbruksverket kommer inte att hantera översynen av regler och frågor kring skogsodlingsmaterialet utan dessa hanteras av Skogsstyrelsen.

2. Komplexa och stela processer

- Certifiering och sortregistrering kan bli effektivare
- Reglerna för bevarandesorter, ekologiska sorter, och sorter som uteslutande saluförs till fritidsodlare kan bli enklare
- Sortblandningar och heterogent material för ekologisk odling bör underlättas
- Det krävs komplexa processer för att justera reglerna
- Omständlig process för länder utanför EU att bedömas likvärdiga

2021-09-28

Certifiering och sortregistrering kan effektiviseras om fler uppgifter kan utföras av aktörer, och det blir möjligt att använda t.ex. biomolekylära tekniker istället för kontrollodling.

Reglerna för bevarande- och amatörsorter kan bli enklare. Idag krävs sortbeskrivning och upprätthållande för alla sorter som listas. För bevarandesorter finns regler om maximala mängder som får produceras och begränsningar över vilka områden sorten får odlas. Amatörsorter får endast saluföras i småförpackningar vilket innebär att den inte kan användas inom en yrkesmässig produktion även om den har goda egenskaper och fungerar bra i odlingen.

(Amatörsorter = sorter utan eget värde för kommersiell produktion av grödor men utvecklade för odling under särskilda förhållanden.

Bevarandesort = en lantsort eller en annan sort, som även kan vara förädlad, som är naturligt anpassad till de lokala och regionala betingelserna i Sverige och som hotas av genetisk utarmning.

Bevarandeblandning = olika släkten, arter, och även underarter om blandningen avses att användas för att bevara naturmiljö.)

Utsäde för ekologisk produktion har i sortblandningar begränsningar där blandningen högst får bestå av 30 % obetat konventionellt framställt utsäde. Dessutom får blandningen bara säljas i det land som har godkänt blandningen.

Heterogent material är ett förökningsmaterial som inte är en sort och ska inte heller ha framställts av befintliga sorter. Det är en växtgrupp inom en art med samma fenotypiska egenskaper och kännetecknas av hög grad av genetisk och fenotypisk mångfald som har tagits fram enligt EU:s regler om ekologisk produktion. Materialet är alltså inte några rena sorter och är framtaget för att fungera bra på odlingslokalen. Kan vara framtaget för att få ett material som klarar torra bättre eller ha en generell motståndskraft mot olika sjukdomar istället för att hela materialet är resistent. Det finns röster för att det ska bli möjligt att registrera och använda även för konventionell produktion.

Idag är det komplexa processer som krävs för att lägga till arter till regelverket eller för att införliva nya eller justerade krav.

Likvärdighet (ekvivalens) innebär att EU godkänner certifieringssystemet i ett land utanför unionen som likvärdigt med EU:s lagstiftning och tillåter då att man kan ta in utsäde för utpekade arter från det landet. Beslutet kommer först efter att EU granskat lagstiftningen i det ansökande landet och gjort ett uppföljande besök och fattas av både Europaparlamentet och rådet för att rådets beslut om likvärdighet ska ändras och ett nytt land läggas till. Det är en inkonsekvent och komplex process.

Saluföring till fritidsodlare

- Hur ser marknaden ut?
- Sorter bara för fritidsodling?
- Fritidsodlarnas motivation, preferenser och eventuella problem?

2021-10-07

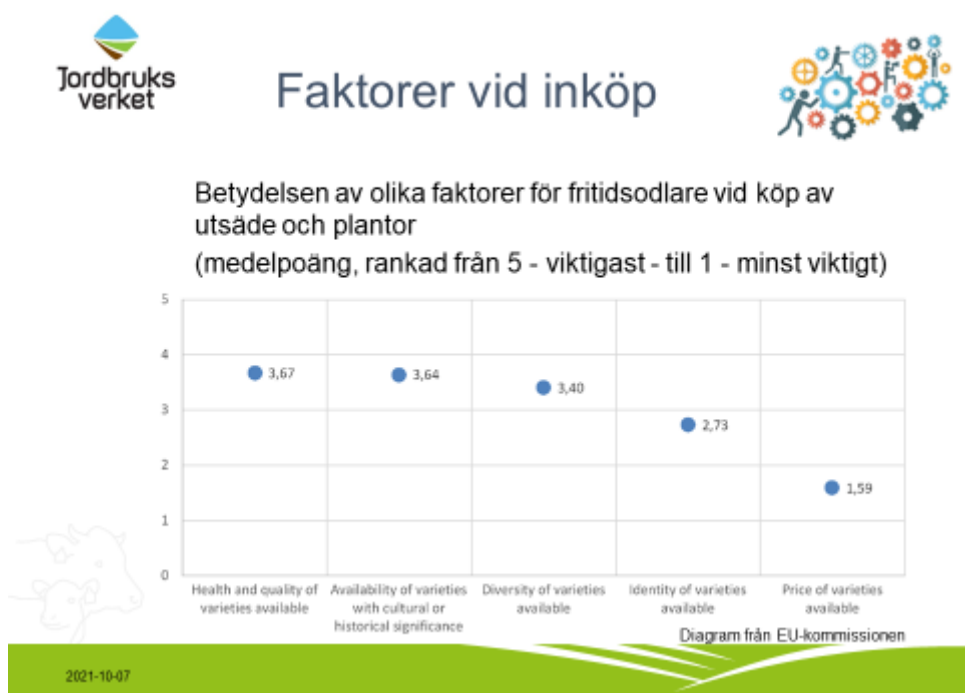
Kommissionen gav i uppdrag till en konsult att genomföra undersökningar för att ge en bättre bild av fritidsodlingens förökningsmaterial. De tog reda på:

- hur marknaden ser ut
 - antingen är det en väldigt liten del av företaget som jobbar mot fritidsodlingen eller en väldigt hög andel.

- om företag sålde sorter endast avsedda för fritidsodling
 - nästan hälften av företagen uppgav att de sålde sorter som endast var avsedda för fritidsodlare men lika många angav att deras sorter inte var avsedda endast för denna målgrupp.
- vilka som var fritidsodlarnas motivation, preferenser och eventuella problem

De kom fram till att de flesta odlar för att producera mat till det egna hushållet, som hobby och för att ha en fin trädgård. Ganska få har som mål att t.ex. tävla med det de odlar, att sälja förökningsmaterial eller skörden.

Enligt rapporten deltog 533 svenska fritidsodlare i undersökningen, men några slutsatser om marknaden i Sverige ges inte.

På den femgradiga skalan kan vi konstatera att det viktigaste för fritidsodlaren är att det är ett frö eller en planta som är sund och av hög kvalitet. Nästan lika högt är att det finns tillgång till sorter med kulturhistoria och att det finns ett brett utbud.

Bevarande- och amatörsorter och bevarandeblandningar

- Gör reglerna att sorterna lättare tas emot?
- Har reglerna bidragit till bevarande och hållbar användning av växtgenetiska resurser?
- Marknadens storlek och tillväxt?

2021-10-07

Man försökte ta reda på:

- i vilken utsträckning direktiven för bevarandesorter för lantbruk, bevarande- och amatörsorter av köksväxter och bevarandeblandningar har gjort det lättare för sorterna att tas emot och komma in på marknaden
- om direktiven har bidragit till bevarande på plats och en hållbar användning av växtgenetiska resurser och bevarande av den naturliga miljön
- marknadens storlek och tillväxt för bevarande- och amatörsorter

Informationen som konsultbolaget samlade in visar på att mängderna av bevarandesorter, amatörsorter och bevarandeblandningar som får produceras inte utnyttjas fullt ut i de flesta av medlemsstaterna.

Det finns alltså utrymme för marknaden att växa trots att det i direktiven finns mängdbegränsningar.

Det finns en begränsad användning för bevarandesorter och bevarandeblandningar.

Möjliga orsaker till detta är:

- Skillnader mellan medlemsstater när det gäller kontroll och efterlevnad av lagstiftningen
- Genomförandet av reglerna i direktiven
- Marknaden begränsas av lagkrav och begränsningar för årlig produktion
- Låg efterfrågan, relativt hög produktionskostnad och låg lönsamhet

- Skillnader mellan medlemsstater hur omfattande man uppmuntrar registrering av bevarandesorter

(Resultaten baseras på underlag från litteratur, undersökningar med nationellt ansvariga myndigheter [National Competent Authority (NCA)], intervjuer med intressenter på EU-nivå och nationell nivå, inklusive civilsamhällesorganisationer (CSO), lantbrukets branschorganisationer, nationella behöriga myndigheter och experter, samt skriftliga svar från forskare.)

Under mötet fick vi en kommentar om att det råder brist på utsäde av de här sorterna.

3. Problem på den inre marknaden - en marknad utan likvärdiga förhållanden

Det finns skillnader mellan nationellt införlivade regler när det gäller:

- Bruks- och värdeprovningar
- Avgifter och krav för registrering av bevarande- och amatörsorter
- Krav för registrering av ekologiska sorter

2021-10-05

Det finns skillnader mellan olika medlemsstater i EU som bl.a. innebär:

- Bruks- och värdeprovning (VCU: Value, cultivation and use). Det är en försöksodling som genomförs under minst två år innan sorten tas in på sortlistan för att undersöka avkastning, sortegenskaper mm. Sorten jämförs då med de redan listade sorterna i landet av samma art och med samma användning (t.ex. kvarnvet, malkorn, stärkelsepotatis). Ibland kan man lägga till en marknads-sort i jämförande syfte. Det är en sort som är stor på marknaden men inte listad i det aktuella landet. Det finns länder som generellt provar sorter i tre år.
- Olika storlek på avgifterna för registrering av amatör- och bevarandesorter (samma som för en ”vanlig” sort eller mindre betalt eller inte tar betalt alls).
- Krav för registrering av ekologiska sorter. I Sverige har vi en mycket begränsad provning av ekologiska sorter och vi skiljer inte ut dessa i VCU, men det finns det länder som har det. En del länder har en VCU-provning som endast jämför ekologiska sorter under ekologiska odlingsbetingelser med varandra

och inte med sorter som är framtagna och provade under konventionella förhållanden.

4. Brist på harmoniserade regler för offentlig kontroll

Utan harmoniserade regler uppstår en situation med:

- Skillnader i kostnad, omfattning, karaktär och efterlevnad
- Två olika kontrollsystem för samma material
- Avsaknad av
 - Utbildning
 - IT-stöd
 - IT-system för utsädesbedrägeri

2021-10-07

Det finns skillnader i kostnader, omfattning och karaktär av kontroll och efterlevnad mellan medlemsstaterna.

Eftersom växtskyddskontroller för samma förökningsmaterial omfattas av kontrollförordningen, behöver kontrollanterna hantera två olika kontrollsystem.

Verktygen som ingår i kontrollförordningen såsom utbildning och IT-stöd kan för närvarande inte användas för förökningsmaterial.

Det saknas även ett säkert IT-system för att utbyta information om utsädesbedrägeri. Idag finns ett frivilligt nätverk för utsädesbedrägerier inom EU där visst utbyte sker.

En majoritet av medlemsstaterna har svarat att de ansåg att det skulle vara fördelaktigt att harmonisera reglerna för kontroll.

Många nationella myndigheter såg fördelar med att tillämpa kontrollförordningen (OCR), men lika många såg inga fördelar alls.

Två skäl angavs för att inkludera saluföringsdirektiven i OCR:

- saluföringsdirektiven ger en möjlighet att besluta om de lämpligaste kontrollerna på nationell nivå, och
- OCR är för komplex att införa.

5. Hinder för innovation

- Svårt att få in förökningsmaterial som inte är traditionellt framtaget
- För liten tillgång på ekologiskt utsäde och sorter lämpliga för ekologisk produktion

2021-10-07

Regelverkets stelbenthet kan skapa hinder för förökningsmaterial som tas fram genom vetenskapliga och tekniska framsteg [t.ex. äkta potatisfrö (TPS) och in vitro-förökning av fruktförökningsmaterial]. Det är svårt och tidskrävande att ändra direktiven, i vissa fall inte ens möjligt.

Tillgängligheten av ekologiskt utsäde och sorter lämpliga för ekologisk produktion är otillräcklig på grund av att konventionellt obehandlat utsäde används och att försöken för sortregistrering inte är anpassade till den ekologiska sektorn.

Alternativ för en ny lagstiftning

0: "Gör ingenting", anpassning till Gröna given och Från jord till bord-strategin

1: Förbättra processer och samstämmighet i regelverket och inför *ad hoc*-åtgärder för att öka hållbarheten

2: Skapa flexibilitet för anpassningar till den tekniska utvecklingen, förbättra tillgången till genetiska resurser och hantera hållbarhetsmålen på ett sammanhållet sätt

2A: Balansera flexibilitet och harmonisering – ökade garantier för användarna

2B: Full harmonisering – höga garantier för användarna

2021-10-08

0:

- Inga nya initiativ tas för översyn av saluföringsreglerna för växtförökningsmaterial
- Befintliga bemyndiganden används för att anta regler och undantag för att ta hänsyn till målen för Den gröna given (The green deal) och strategin "Farm to Fork" (från jord till bord)

1: (så långt man kom i förhandlingarna 2013-2014)

- Effektivisera beslutsprocesserna för att kunna ställa och anpassa krav
- Fler uppgifter möjliga att utföra under officiell övervakning
- Förenkla beslutsprocesserna på EU-nivå
- Förbättra samstämmigheten mellan PRM och reglerna för växthälsa, GMO och ekologisk produktion
- Stödja målen i Gröna Given och bidra till målen för Från jord till bord-strategin
- Skapa ett harmoniserat och riskbaserat system för officiella kontroller

2:

- Förbättra säkerheten för märkning/etiketter, spårbarhet och integritet i produktionskedjan genom att främja användningen av digital teknik
- Införa nya bestämmelser för att effektivisera certifiering och sortregistrering genom moderna och flexibla processer och regler för användning av ny teknik

2A:

- Saluföringsdirektiven gäller endast för den yrkesmässiga sektorn
- Effektivisera befintliga undantag om kraven inte kan uppfyllas
- Skapa ett harmoniserat och riskbaserat system för officiella kontroller
- Upprätta ett särskilt regelverk för utbyte av utsäde mellan lantbrukare
- Förtydliga och utvidga undantagen i regelverkets tillämpningsområde

2B:

- Regelverket gäller för yrkesverksamma och icke yrkesverksamma slutanvändare
- Undantag och nationella åtgärder begränsas till ett minimum
- Regelverket inkluderas i kontrollförordningen
- Utbyte av utsäde mellan lantbrukare regleras som saluföring

Tidsplan

- Start av extern studie: Q3 2021
- Öppet offentligt samråd: Q4 2021 – Q1 2022
- Slutlig konsekvensbedömning: Q3 2022
- Publicering av kommissionens förslag och förhandlingarna inleds: Q4 2022 / Q1 2023

2021-10-07

Det vi har redogjort för här är det som kommissionen har presenterat efter att de släppte sin rapport i slutet av april och det de skriver i sin färdplan (inception impact assessment). De arbetar nu vidare och bl.a. kommer en konsult att genomföra en fokusgrupp om omfattningen av regelverket och en fallstudie om byte av utsäde och tjänster mellan lantbrukare.

Ett underlag kommer att läggas ut på samråd i slutet av november i år och det kommer att finnas tillgängligt att ge synpunkter på detta under tre månader.

Den slutliga konsekvensbedömningen kommer att presenteras i kvartal 3 nästa år och sedan ska kommissionens förslag presenteras i slutet av 2022.

Så kommer vi att arbeta i Sverige

Så kommer vi att arbeta i Sverige

- Hur kommer Näringsdepartementet och Jordbruksverket att arbeta med frågan?
- Samarbete med intressenter i Sverige och möjligheter att påverka

2021-10-05

Jordbruksverket och Näringsdepartementet kommer att arbeta med de här frågorna tillsammans. Efterhand som det kommer fram ny information kommer den att läggas ut på Jordbruksverkets webbsida om utsädesöversynen och det kan bli fler möten med information eller diskussion kring olika förslag.

Det är möjligt att prenumerera på sidan. Då får man ett mejl när något på sidan ändras, vilket kan underlätta om man vill följa det som händer.

Vi har för avsikt att ha en referensgrupp som kan hjälpa oss med underlag och synpunkter. För den som vill vara med i den finns det ett formulär på webbsidan att anmäla sig via. Vi kan komma att göra ett urval av de som anmäler sig för att få en balanserad och lagom stor grupp.

För den som inte vill delta lika aktivt som de i referensgruppen så finns det på samma sida möjlighet att lämna skriftliga synpunkter till Jordbruksverket. Vi för det sedan vidare i diskussioner med Näringsdepartementet.

Vi har inte bestämt hur länge som formuläret kommer att vara öppet men meddelar innan vi stänger ner det.

Svenskt ordförandeskap våren 2023

- Ordförandeskapslandet ska inte driva egna intressen
- Viktigt att vara aktiv i processen före ordförandeskapet börjar
- Engagera våra svenska EU-parlamentariker

2021-10-04

Lagstiftningsförslaget kan komma att hanteras under det svenska ordförandeskapet våren 2023. Under det halvåret måste svenskt fokus vara att driva förhandlingsprocessen framåt på ett objektiva sätt och svenska intressen måste underordnas detta.

Det är därför extra viktigt att vi jobbar pro-aktivt tiden före vårt ordförandeskap för att lyfta in svensk intressen i lagstiftningsförslaget. Tidiga inspel till kommissionen kan då vara ett bra sätt att driva svenska intressen.

EU-parlamentet har halva beslutsmakten. Det är därför viktigt att vi arbetar aktivt även mot de svenska parlamentarikerna (21 stycken) så att de vet vilka intressen som prioriteras från svensk horisont.

Frågor

Frågestund

2021-09-29

- **Hur tror vi att bruks- och värdeprovningsen kommer att harmoniseras?**
 - Inte heller här finns det några konkreta förslag men de försök som påbörjats för ekologiska sorter och diskussionen om auktorisation kan vara en fingervisning om vad som kan komma i förslaget.
- **Hur kommer harmoniseringen att ske? Kommer det bli lättare eller svårare för svenska utsädesproducenter?**
 - Den frågan kan vi inte besvara i nuläget eftersom det inte finns några konkreta förslag.
- **Hur ser Skogsstyrelsens del ut i processen?**
 - Direktivet som reglerar handel med skogsodlingsmaterial (FRM-direktivet) ingår i likhet med övriga elva direktiv i processen, men här ansvarar primärt Skogsstyrelsen för Sveriges deltagande. Det finns ännu så länge inga detaljerade förslag på förändringar mer än att FRM-direktivet kommer att behandlas och hållas åtskilt från övriga direktiv. Skogsstyrelsens arbete kommer att ske i de arbetsgrupper EU organiserar och i samverkan med Jordbruksverket och skogliga intressenter.
- **Är planen att det ska bli ett enda direktiv, eller uppdelat (fröer och plantor)?**
 - Kommissionen har inte velat svara på frågan om de planerar för en lagstiftning som utgörs av förordning eller direktiv. De har nämnt tanken att hantera regler för fröburet förökningsmaterial i en reglering

och förökningsmaterial som sticklingar och plantor en annan men inte tagit ställning.

- Det kommissionen har varit tydlig med är att skogsodlingsmaterialet inte ska in tillsammans med det andra förökningsmaterialet.
- **Hur stor möjlighet kommer Sverige ha att påverka – kommer beslut att tas i delegerade akter?**
 - Den nya lagstiftningen som har tagits fram av EU på senare år bygger mycket på genomförandeakter och delegerade akter. Det finns då principer för vad som hör hemma var.
- **Ett par reflektioner kring amatör- och bevarandesorter och bevarandeblandningar framfördes och som Jordbruksverket och Näringsdepartementet uppmanades att ha med sig i arbetet framåt:**
 - Hur kommer bevarandeblandningar att hanteras? Här finns intressenter som troligen inte vill omfattas av utsädesreglerna.
 - Hur ska amatör- och bevarandesorter kunna analyseras med biomolekylära analyser?
 - Upprätthållandet av bevarandesorter inte fungerar idag.
- **Får man inte byta utsäde med sin granne?**
 - Här svarade vi med ett kort och tydligt ”ja”. I chatten kom kommentaren: ”Det gör ju alla och tror att man får”.
 - Frågan är dock mer komplicerad än ett enkelt ”ja” eller ”nej” och det borde säkert ha framkommit på mötet. Här är en utvikning av vad som gäller:

Utsädeslagen omfattar saluföring av utsäde som sker yrkesmässigt.

Enligt växtförädlarrättsreglerna omfattas inte utsäde som nyttjas privat och för icke-kommersiella ändamål. För en lantbrukare, som i de flesta fall är att betrakta som yrkesmässig, finns det ett undantag som säger att de i sitt eget företag och på sin egen mark kan ta eget utsäde av vissa arter. Undantaget gäller dock inte om sorten är en hybrid eller en syntetisk sort.

EU:s direktiv omfattar produktion i saluföringssyfte och saluföring. I definitionen av saluföring framgår att det ska vara för kommersiell användning.

Alltså skulle svaret istället kunna vara:

- Nej, som yrkesmässig aktör kan du inte ge bort eller dela utsäde. Det finns några väl definierade undantag men de omfattar i stort endast om försök och hantering av utsädet.

- Ja, om du gör det som privatperson och då endast till en annan privatperson som inte kommer att använda utsädet kommersiellt.

Jordbruksverket har inte någon egen tolkning av vad yrkesmässigt innebär utan lutar oss mot den definition som Skatteverket använder.

Här ska man också vara notera att det finns något som kallas för "näringssmitta" så du kan inte anses vara privatperson i något som ligger för nära det du sysslar med yrkesmässigt.

Läs mer!

- Kommissionens sida om översynen:
https://ec.europa.eu/food/plants/plant-reproductive-material/legislation/future-eu-rules-plant-and-forest-reproductive_en
- Jordbruksverkets sida:
<https://jordbruksverket.se/vaxter/odling/utsade-och-registrering-av-vaxtsorter/ny-utsadeslagstiftning>

